

**Bestemmingsplan Faunapassage
Middachten - A348, gemeente Rheden**

BügelHajema

Plek voor ideeën

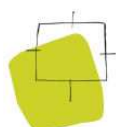
**Bestemmingsplan Faunapassage
Middachten - A348, gemeente Rheden**

Inhoud

Toelichting
Regels
Verbeelding

23 maart 2010
Projectnummer 700.06.00.00.20

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Ligging van het plangebied

Legenda	
	Snelweg
	Hoofdweg
	Regionale weg
	Spoorlijn
	Ecoduct locatie
	Faunapoort
	Bestaande brug
	Laag raster
	Hoog raster
	Bevorderen wildtrek
	Bebouwingsbarrière

Legenda

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Aanleiding	9
1.2	Te herzien bestemmingsplan	11
1.3	Opbouw van de toelichting	11
2	Huidige en toekomstige situatie	13
2.1	Huidige situatie	13
2.2	Toekomstige situatie	14
3	Beleid	17
3.1	Rijksbeleid en Europees beleid	17
3.2	Provinciaal en regionaal beleid	17
3.3	Gemeentelijk beleid	17
3.4	Conclusie	18
4	Uitvoeringsaspecten	19
4.1	Archeologie en cultuurhistorie	19
4.1.1	Landgoed Middachten	20
4.2	Natuurwaarden	20
4.2.1	Natuurwaarden op de faunapassagelocatie	20
4.2.2	Beoordeling Flora- en faunawet	21
4.2.3	Beoordeling Natuurbeschermingswet	22
4.2.4	Ecologische hoofdstructuur	23
4.3	Water	23
4.4	Verkeer, geluid en externe veiligheid	27
4.4.1	Verkeer	27
4.4.2	Geluid	27
4.4.3	Externe veiligheid	27
4.5	Bodem	27
4.6	Luchtkwaliteit	28
4.7	Leidingen en kabels	28
4.8	Conclusie	29
5	Juridische aspecten	31
6	Economische uitvoerbaarheid	33
7	Voortraject, inspraak en overleg	35

Bijlage

Inleiding

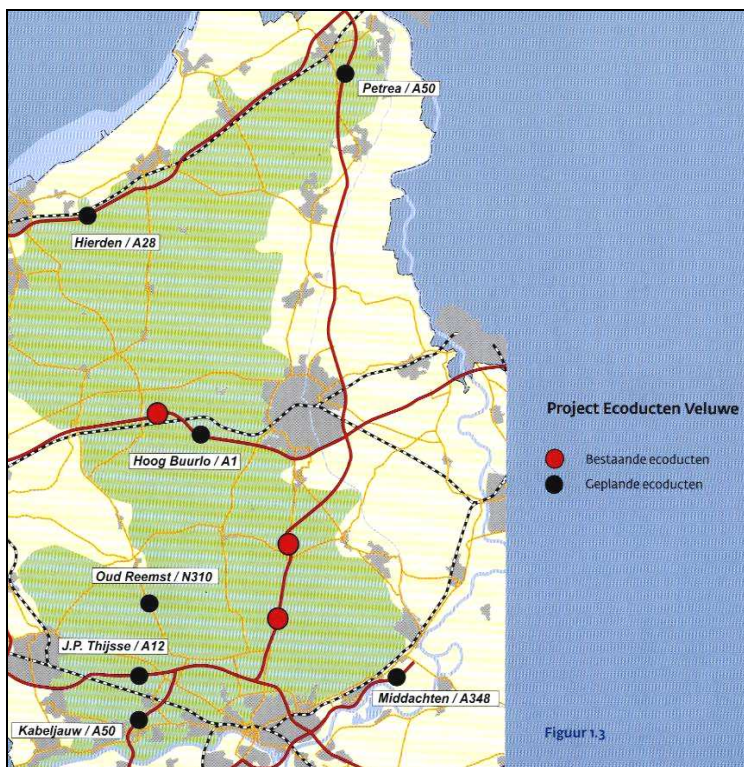

1.1

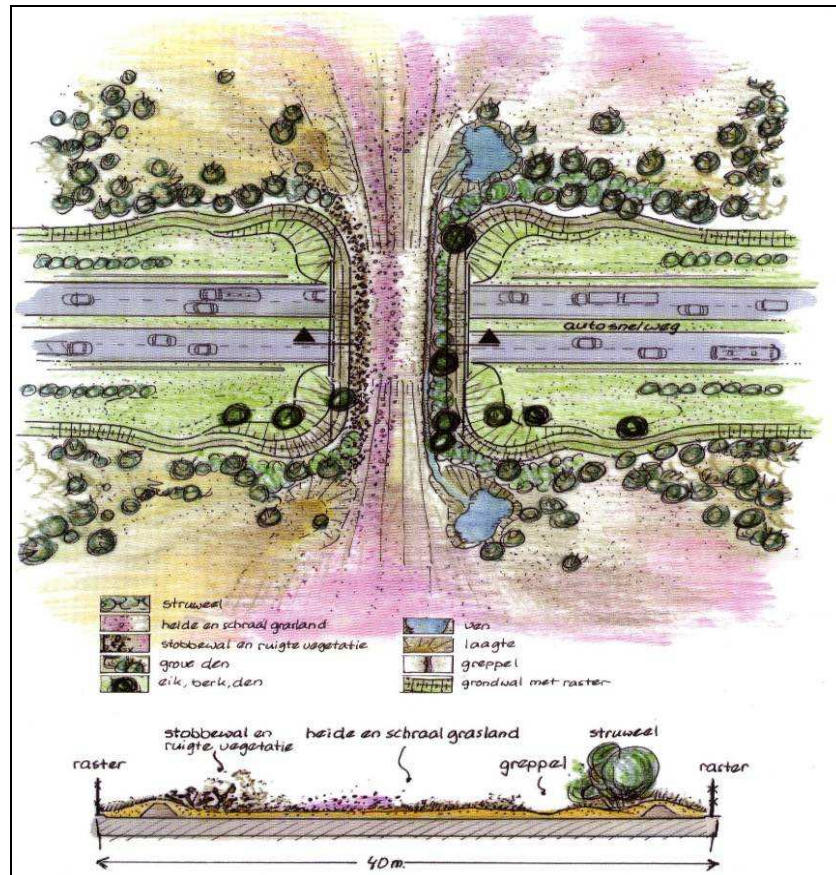
Aanleiding

Wereldwijd wordt onderkend dat versnippering één van de grootste bedreigingen is voor de biodiversiteit. Drie ministeries hebben in 2004 het Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO) uitgebracht en geld beschikbaar gesteld ter realisatie van verbetering van ecologische verbindingen. Daarbij is de Veluwe aangewezen als prioritair gebied.

Het project Veluwe 2010 betreft de gebiedsgerichte aanpak van de ontsnippering en kwaliteitsverbetering van natuur en landschap op de Veluwe. Een onderdeel van dit project is het bevorderen van robuuste verbindingen op en rondom de Veluwe. In het kader daarvan zullen er in de periode 2007-2012 diverse ecologische passages worden aangelegd. Een van de doelstellingen is het relatief voedselarme Veluwemassief te verbinden met de omliggende voedselrijke uiterwaarden. Daarnaast wordt beoogd de interne versnippering van de Veluwe door rijkswegen, provinciale wegen en spoorinfrastructuur terug te dringen. Ontsnippering en vergroting van het leefgebied leidt tot een robuuster, meer natuurlijk ecosysteem.

Overzichtskaart Ecoducten (bron: Schetsboek ecoducten Veluwe)

Mozaïekschets van ecotopen (bron: Schetsboek ecoducten Veluwe)

Binnen het project Faunapoort Middachten wordt een maatregel voorgesteld tot aanleg van een faunapassage als een onderdoorgang onder de provinciale autosnelweg A348. De voorgenomen ontwikkeling past niet binnen het vigerende planologische regime. Om die reden is het onderhavige bestemmingsplan opgesteld.

Project Faunapoort Middachten

De provinciale autosnelweg A348 en de spoorlijnverbinding Arnhem-Dieren hebben er voor gezorgd dat de natuurlijke eenheid van de Veluwezoom en de Havikerwaard grotendeels is doorbroken. Ooit vormde dit complex van ecologische systemen één groots gevarieerd en doorlopend landschapstelsel. De infrastructurele werken belemmeren daarnaast voor landdieren de mogelijkheid om zich vrij in het gebied te kunnen bewegen.

Het project Faunapoort Middachten moet de samenhang tussen de gebieden Havikerwaard (IJsselstreek) en Veluwezoom herstellen. Met het project ontstaat een gedeeltelijke aaneengesloten natuurgebied met zo min mogelijk barrières voor mens en dier. In het kader van het project Faunapoort Middachten worden onder meer een gelijkvloerse kruising over het spoor en de Middachter Allee en een ruime faunapassage als onderdoorgang van de A348 aangelegd.

Project Faunapoort Middachten past binnen de 'Nota Ruimte'. Daarin worden ecologische poorten aangewezen als robuuste ecologische verbindingen in het Veluwe gebied.

1.2

Te herzien bestemmingsplan

Voor het plangebied geldt het bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied, 1995' van de gemeente Rheden. De faunapassage valt binnen de bestemmingen 'Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarde' en 'Verkeersdoeleinden', waarbij geen mogelijkheid bestaat tot aanleg van de faunapassage. Om deze ontwikkeling juridisch mogelijk te maken, heeft gemeente Rheden gekozen een nieuw bestemmingsplan op te stellen.

Betrokken partijen

Provincie Gelderland, het Ministerie van RWS en ProRail zijn de initiatiefnemers van het Project Ecoducten Veluwe. Een onderdeel van het project betreft de realisering van project Faunapoort Middachten, gelegen in gemeente Rheden.

1.3

Opbouw van de toelichting

Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige situatie en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt het van toepassing zijnde, ruimtelijk beleid van de diverse overheden kort aangegeven. De randvoorwaarden en beperkingen die op basis van ecologie, milieu en kabels en leidingen worden gesteld, komen in hoofdstuk 4 aan bod. In hoofdstuk 5 wordt een uitleg gegeven hoe het plan juridisch in elkaar steekt. De overige aspecten die in een bestemmingsplantoeelichting thuishoren, de economische uitvoerbaarheid en het voortraject, de inspraak en het overleg, komen in de hoofdstukken 6 en 7 aan de orde.

Huidige en toekomstige situatie

2.1

Huidige situatie

Ligging plangebied

Het plangebied ligt tussen de zuidoostkant van De Steeg en de zuidwestkant van Ellecom. Het gebied wordt doorkruist door de provinciale autosnelweg A348. Aan de noordkant van de autosnelweg is een groene zone gesitueerd, die in verbinding staat met de Veluwezoom. Het gebied ten zuiden van de autosnelweg wordt gekenmerkt door de afwisseling van zowel groen (Het Broek) als de uiterwaarden (Havikerwaard) van de rivier de IJssel.

Aangezien de autosnelweg op een niet waterkerende dijk ligt van 1 tot 4 m hoogte, is gekozen voor een grote faunapassage in de vorm van een onderdoorgang onder de weg door, in plaats van het ecoduct over de weg te plaatsen. De beste locatie voor de faunapassage ligt aan de westzijde van de Havikerpoort, omdat daar, ter hoogte van hm-paal 8.1 de weg ruim 4 m boven het maaiveld ligt. Bovendien is dit een heel rustige hoek en de beste locatie om hoefdieren bij hoogwater een veilige vluchtroute aan te bieden naar de hoger gelegen gronden van de Veluwe.

Plangebied en ligging (rood) Faunapassage Middachten (gemarkeerd)

Bebouwing

Ten noordwesten van de faunapassage ligt Kasteel Middachten (Landgoed) met aangrenzende landerijen. De gronden die het plangebied bestrijken behoren tot Landgoed Middachten. Van bebouwing in het directe plangebied is geen sprake.

Natuurtypen

Robuuste ecopassages worden aangelegd om natuurgebieden en natuurlijke landschappen weer met elkaar te verbinden om uitwisseling van alle diersoorten die hier voorkomen, mogelijk te maken. Aan de noordkant van de spoorlijn (Arnhem-Dieren) liggen heidevelden en bossen en ten zuiden van de spoorlijn ligt een overgangszone met een ecologisch zeer waardevol essen-elzenbroekbos (Faissanten-Kooibos) waar een heldere beek doorheen stroomt. In de uiterwaarden liggen vochtige loofbossen (o.a. het IJssel), moerasjes en de rivier de IJssel. In het plangebied leven de volgende diersoorten:

- grote zoogdieren: edelhert, ree, vos, das en mogelijk ook damhert;
- kleine zoogdieren: steen- en boommarter, bunzing, wezel, hermelijn, egel, muizen;
- reptielen: hazelworm, ringslang;
- amfibieën: gewone pad, groene kikker, heikikker, rugstreeppad, knoflookpad;
- insecten: vlinders, libellen, sprinkhanen, kevers.

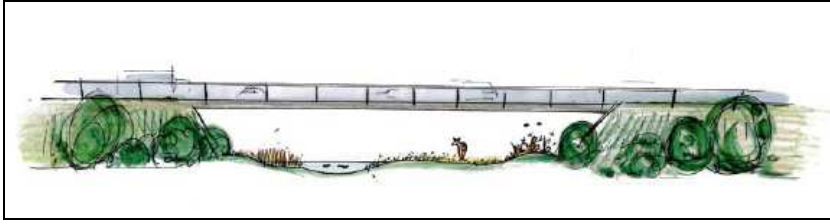

2.2

Toekomstige situatie

Ter hoogte van hm-paal 8.1 zal onder de autosnelweg een faunapassage gerealiseerd worden met een maximale breedte van 40 m en 4 m hoogte. De totale ondertunneling zal circa 50 m bedragen.

Schets faunapassage Middachten (bron: Schetsboek Ecoducten Veluwe)

Landschappelijke inpassing:

Op basis van het inrichtingsplan wordt de onderdoorgang op natuurlijke wijze in haar omgeving ingepast. Daarnaast is rekening gehouden met de noordelijk van het plangebied gelegen buitenplaats Middachten. De faunapassage wordt zo ingericht dat aansluiting wordt gevonden met de bestaande natuurlijke vegetatie.

Gevolgen aanleg faunapassage voor de omgeving:

Ooit vormde het gebied Havikerpoort vanaf de bosrand tot aan de IJssel één groots gevarieerd landschapssysteem. De eenheid van dit systeem is verbroken door de A348 die voor tal van diersoorten een onneembare barrière vormt. De faunapassage Middachten is bedoeld om die barrière op te heffen. De faunapassage is nadrukkelijk bedoeld voor een breed scala aan soorten, het schetsboek Ecoducten spreekt over grote zoogdieren, kleine zoogdieren, reptielen, amfibieën en insecten. De Veluwe heeft hoge prioriteit in het Rijks Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO-2004). Met dit programma worden knelpunten voor de EHS als gevolg van infrastructuur opgelost. Het edelhert is dus niet het hoofddoel voor de passage, maar een gidssoort. De faunapassage is ook bedoeld voor het hert, deze hoort namelijk van oorsprong thuis in dit landschap. Het hert is kieskeurig, stelt hoge eisen ten aanzien van rust en inrichting van de passage.

De passage betekent tevens een oplossing voor de knelpunten met betrekking tot hoogwater voor reeën en andere grotere zoogdieren. Door hoogwatervluchtroutes worden dieren bij hoogwater voor het water uit naar de passage geleid en wordt veilig vluchten voor de dieren mogelijk.

Schade en schadeloosstelling

1. De faunapassage wordt in eerste instantie niet open gesteld voor het edelhert. Immers een hertenkerend raster langs de Veluwezoom houdt het edelhert binnen het bos. Voor het passeren van de Faunapassage door het edelhert moet dus eerst dit raster worden verlaagd. De provincie Gelderland heeft met de grondeigenaar Middachten in een overeenkomst vastgelegd dat het raster pas wordt verlaagd als er een redelijke en billijke hertenregeling is. Dit volgt uit de gebiedsvisie Havikerpoort, waar de gemeenteraad in november 2004 mee heeft ingestemd. De provincie heeft dit ook in een brief aan het college van burgemeester en wethouders van Gemeente Rheden vastgelegd.

2. Als het raster wordt verlaagd, en het gebied leefgebied wordt van het edelhert, dan is het uitgangspunt van de provincie dat schade aan landbouw beperkt moet blijven en inpasbaar moet zijn in de agrarische bedrijfsvoering. De sleutel daartoe is aantalregulatie tot lage dichtheden van maximaal 2 stuks per 100 ha. Dit wordt geregeld via het Faunabeheerplan dat wordt opgesteld door de Faunabeheereenheid Veluwe en dat goedkeuring van de provincie behoeft. Het Faunabeheerplan Veluwe 2009-2014 maakt vergroting van het leefgebied van het edelhert naar de robuuste verbindingen/ecologische poorten mogelijk. Voor de kolonisatie van nieuwe leefgebieden - waaronder de Havikerpoort - is een afweging van belangen nodig met vertaling in na te streven aantallen, aldus het Faunabeheerplan.
3. Schadeloosstelling van schade als gevolg van het edelhert: GS hebben in december 2009 een besluitvoorstel voor een hertenregeling aan PS gedaan. Het besluit wordt in de Provinciale Staten vergadering van april/mei 2010 vastgesteld. De wensen van agrariërs/LTO zijn bekend en zijn waar mogelijk in de regeling verwerkt. De regeling bevat een beloningscomponent vooraf en vergoeding van geleden schade op basis van taxatie. Knelpunt is dat de hoogte van de vergoeding vooraf niet in strijd mag zijn met Europese regels t.a.v. staatssteun. De provincie is bereid te zijner tijd vooraf een voorschot te verstrekken voor geleden schade, hiervoor moet wel eerst schadehistorie zijn opgebouwd, de pilots moeten dat inzichtelijk maken. Aan deelnemers van de pilots wordt een vergoeding vooraf en schade achteraf uitgekeerd.
4. Gewasschaderegeling:
Schade door o.a. edelherten aan landbouwgewassen wordt op basis van de vast te stellen hertenregeling vergoed uit het Faunafonds op basis van taxatie van de werkelijke schade. Schade als gevolg van het overbrengen van dierziekten wordt daaruit niet vergoed. De door de provincie op te stellen regeling bevat een beloningscomponent vooraf die ondernemers naar eigen inzicht kunnen aanwenden. Onder andere is het mogelijk om dit aan te wenden voor een calamiteitenverzekering. Er zijn calamiteitenverzekeringen die het risico op dierziekten dekken. Overigens wordt het risico op overdracht van ziekten door het edelhert door deskundigen uiterst gering geschat.¹

---

¹ Veterinair risico van edelherten en damherten in robuuste verbindingen voor de veehouderij in Nederland, C.J.de Vos, G.W.T.A. Groot Bruinderink.

3.1

Rijksbeleid en Europees beleid

Het belangrijkste Europese beleid met ruimtelijke consequenties voor het plangebied is opgenomen in Natura 2000 met bijbehorende Vogel- en Habitatrichtlijn, het verdrag van Malta en de Kaderrichtlijn Water. Bij nieuwe ruimtelijke initiatieven dient (via het nationaal beleid) aan dit beleid gehoor te worden gegeven en te worden getoetst.

Nota ruimte

In de Nota Ruimte van het Rijk is de Veluwe aangegeven als nationaal landschap en natuurgebied (Ecologische Hoofdstructuur-, Vogel- en Habitatrichtlijn- en Natuurbeschermingswetgebied). Voor beschermde natuurgebieden, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden, geldt een streng 'nee, tenzij'-regime. Als bouwen in die gebieden van groot openbaar belang is en onvermijdelijk blijkt, dan wordt alleen toestemming gegeven als vervangende natuur wordt gerealiseerd of in het uiterste geval wordt een financiële compensatie geëist.

Project Faunapoort Middachten past binnen de 'Nota Ruimte'. Daarin worden ecologische poorten aangewezen als robuuste ecologische verbindingen binnen de Veluwe.

3.2

Provinciaal en regionaal beleid

Project Faunapoort Middachten levert een bijdrage aan het verbeteren van ecologische verbindingen op en rondom de Veluwe en is onderdeel van het Reconstructieplan Veluwe van de provincie Gelderland.

Daarnaast valt het project binnen de verbetering van (robuuste) ecologische verbindingen, zoals aangewezen op grond van het Streekplan Gelderland 2005 van provincie Gelderland.

3.3

Gemeentelijk beleid

De structuurvisie van gemeente Rheden geeft de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen weer tot aan het jaar 2020 en met een doorkijk naar 2030. De Structuurvisie houdt rekening met het beleid op zowel rijks-, provinciaal als (uiteraard) gemeentelijk niveau. De Structuurvisie deelt het landelijk gebied

op in drie landschappen, namelijk het stuwwallengebied, de overgangszone en het rivierdal. Doel hiervan is daarmee aan te geven wat de gebiedseigen kwaliteiten zijn en waar bij ontwikkelingen rekening mee gehouden moeten worden voor behoud, herstel dan wel versterking van deze kwaliteiten. Met name het contrast en afwisseling tussen open en gesloten gebied is een belangrijke kwaliteit.

Op cultuurhistorisch gebied liggen belangrijke aandachtspunten bij de vanaf de 17de eeuw aangelegde padenstelsels, wildwallen en landgoederen. Op ongeveer 300 m van de faunapassage ligt de historische buitenplaats Middachten. Bij deze laatste ligt het belang bij het bieden van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen (b.v. toerisme) zodat een structureel voortbestaan van het landgoed niet in het geding komt.

Op het gebied van landschap en natuur ligt een belangrijke ontwikkeling bij de ecologische verbindingen tussen de Veluwe en de uiterwaarden. De Havikerpoort vormt hierbij de grootste verbindingszone, gevolgd door de Soerensepoort en de groene wig tussen Velp en Rheden. Realisatie van deze ecologische verbindingen kan een kwaliteitsimpuls geven aan de gebiedseigen landschapskenmerken en natuurlijke waarden. Project Faunapoort Middachten levert een grote bijdrage aan verbetering van ecologische verbindingen.

3.4

Conclusie

Zowel op rijks-, provinciaal- als gemeentelijk niveau past het project Faunapoort Middachten binnen het beleidsmatig kader.

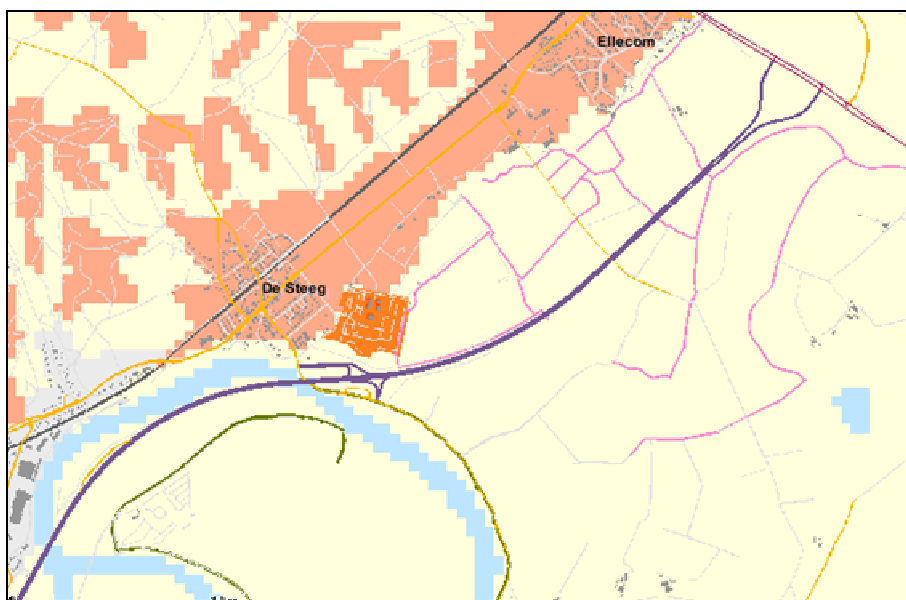
Uitvoeringsaspecten

4

4.1

Archeologie en cultuurhistorie

De ingrepen ter realisering van de faunapassage vallen in een gebied met een lage trefkans wat betreft archeologische waarden. Er hoeft geen archeologisch onderzoek verricht te worden.

Landgoed Middachten

Ten noorden van het plangebied ligt de historische buitenplaats Middachten daterend uit het einde van de 12^e eeuw. Op grond van de Monumentenwet 1988 is het landgoed aangewezen als rijksmonument. Het landgoed wordt gekenmerkt door de ouderdom van de complete buitenplaats in combinatie met de compleetheid en gaafheid.²

Het plangebied van de faunapassage valt gedeeltelijk binnen de grenzen van het landgoed. Dit betekent dat ontheffingverlening op grond van de Monumentenwet 1988 vereist is. Het bevoegd gezag in dezen is gemeente Rheden.

4.2

Natuurwaarden

In het kader van de Flora- en faunawet is het noodzakelijk om inzicht te krijgen in mogelijke effecten van de geplande ontwikkelingen op beschermde flora en fauna³. Omdat op dit moment niet exact duidelijk is waar de faunapassage gerealiseerd gaat worden, is gekozen voor een voortoets naar de aanwezige natuurwaarden. Wanneer de definitieve locatie bekend is kan indien noodzakelijk een volledig vervolgonderzoek plaatsvinden.

4.2.1

Natuurwaarden op de faunapassagelocatie

Het veldbezoek heeft geen aanwezigheid van beschermde natuurwaarden op de faunapassagelocatie Middachten aangetoond. Voornaamste reden hiervoor is, dat de locatie onder de huidige omstandigheden geen geschikte biotopen herbergt. Dit is in hoofdzaak het gevolg van het landbouwkundig gebruik van de omliggende gronden. Aan de noordzijde van de A348 bevindt zich aan de onderzijde van het talud een heldere, zwak stromende kwelsloot. In deze sloot zijn echter geen beschermde soorten aangetroffen.

In het gebied worden wel foeragerende dassen aangetroffen, dassenburchten zijn niet aanwezig. Aan de zuidzijde bevindt zich een rij oude knotwilgen, die een verblijfsplaats kan vormen voor diverse broedvogels, waaronder steenuil. In het hele gebied zijn houtsingels aanwezig, die van belang kunnen zijn als geleidingsroute voor vleermuizen en dassen.

Voor Landgoed Middachten worden geen nadelige effecten op de natuurwaarden verwacht.

---

² Uittreksel uit de Objecten Data Bank, 4 mei 2007.

³ Natuuronderzoek, Veluwe en Salland, voortoets naar de aanwezigheid beschermde soorten en habitats op 8 ecodeuctlocaties; Bureau Natuurbalans-Limes Divergens, Brouwer T. & D. Heijkers, 2006.

4.2.2

Beoordeling Flora- en faunawet

Mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten

Beschermde soorten zijn ter plaatse van de faunapassagelocatie momenteel niet aanwezig. Van effecten op beschermde soorten is dan ook geen sprake. Aan de zuidzijde van de A348 bevindt zich een rij knotwilgen. Gezien de ouderdom van deze knotwilgen bieden deze potenties voor broedvogels. Aangezien deze knotwilgen buiten het plangebied vallen, hebben de ingrepen waarschijnlijk geen effect op eventueel aanwezige soorten.

Gevolgen van de voorgenomen activiteiten op de gunstige staat van instandhouding

Aangezien er geen beschermde soorten zijn aangetroffen, is er geen sprake van het in gevaar komen van de gunstige staat van instandhouding.

Functie van het plangebied

Momenteel heeft de faunapassagelocatie, als gevolg van het agrarische gebruik, slechts een marginale functie voor beschermde natuurwaarden. Waarschijnlijk functioneert het gebied wel als foerageergebied voor dassen. Naarmate de ontwikkelingstijd langer wordt en de nagestreefde ecotopen zich meer gaan ontwikkelen, kan de functie van het gebied veranderen.

Gevolgen van de voorgenomen activiteiten op de habitat van de soort zowel tijdens als na aanleg faunapassage

De knotwilgen kunnen potentiële verblijfplaatsen herbergen voor vleermuizen en broedvogels. Afgezien van de knotwilgen ontbreken geschikte habitats.

Mitigerende maatregelen

- behoud van de sloot aan de onderkant van het talud, aan de noordzijde van de planlocatie;
- behoud van de rij knotwilgen aan de zuidzijde van de planlocatie;
- behoud van houtsingels;
- lichtverstoring tegengaan voor mogelijke foeragerende dassen in het gebied.

Compenserende maatregelen

Niet van toepassing.

Ontheffing Flora- en faunawet

Voor aanleg van de faunapassage Middachten hoeft op voorhand geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd, aangezien de aanleg van een faunapassage op deze locatie niet zal leiden tot nadelige effecten op beschermde soorten. Voor de uitvoerbaarheid van het plan is het echter van belang dat aannemelijk wordt gemaakt dat een eventueel benodigde ontheffing niet zal worden geweigerd. Met het project is een groot natuurbelang ge-

moeid. De faunapassage draagt bij aan vermindering van versnippering van de Veluwe. Daarnaast geldt per saldo dat natuurareaal toegevoegd wordt aan het gebied, in de zin van de onderdoorgang van de faunapassage. Mitigerende en compenserende voorzieningen zijn bij een mogelijke ontheffingsplicht derhalve verzekerd. Indien ontheffing nodig is, is de conclusie daarom gerechtvaardigd dat ontheffing zal worden verleend. Het plan is dan ook uitvoerbaar in relatie tot de Flora- en faunawet.

4.2.3

Beoordeling Natuurbeschermingswet

Vogelrichtlijnsoorten

Het zuidelijke deel van de planlocatie ligt aan de rand van het Vogelrichtlijngebied IJssel. Daarmee is het gebied per definitie aan te merken als actueel of potentieel leefgebied van aangewezen vogelsoorten die gebruik maken of kunnen maken van de aanwezige ecotopen. Deze soorten zijn niet bekend van de locatie zelf, maar kunnen wel broeden of overwinteren in de omgeving.

Oriëntatiefase

Op voorhand valt niet uit te sluiten dat de aanleg van de faunapassage leidt tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de IJssel. Er wordt niet verwacht dat er kansen bestaan op significante negatieve effecten, aangezien:

- reeds een versturende werking uitgaat van het verkeer op de snelweg;
- slechts sprake is van verstoring tijdens de aanlegfase. Deze effecten zijn van tijdelijke aard;
- op de planlocatie voor een aantal soorten geschikte biotopen ontbreken;
- de faunapassage na aanleg geen belemmering vormt voor soorten waarvoor de IJssel is aangewezen als Natura 2000-gebied.

Conclusie

Samenvattend bestaat er een kans op negatieve effecten. Om die reden is vergunningverlening aan de orde. De effecten zijn zeker niet significant negatief, waardoor kan worden volstaan met het uitvoeren van een zogenaamde verslechterings- en verstoringstoets.

Deze toets zal plaatsvinden, nadat de aannemer de ontwerpen klaar heeft en zicht is op de precieze ingreep. De faunapassage zal een kwantitatieve en kwalitatieve verbetering teweeg brengen voor de habitat en de aanwezige en toekomstige soorten.

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijk kan in dit stadium van de procedure tot realisering van de faunapassage, gesteld worden dat de ontheffing - indien nodig - zal worden verleend. Het plan is derhalve met betrekking tot de Natuurbeschermingswet uitvoerbaar.

4.2.4

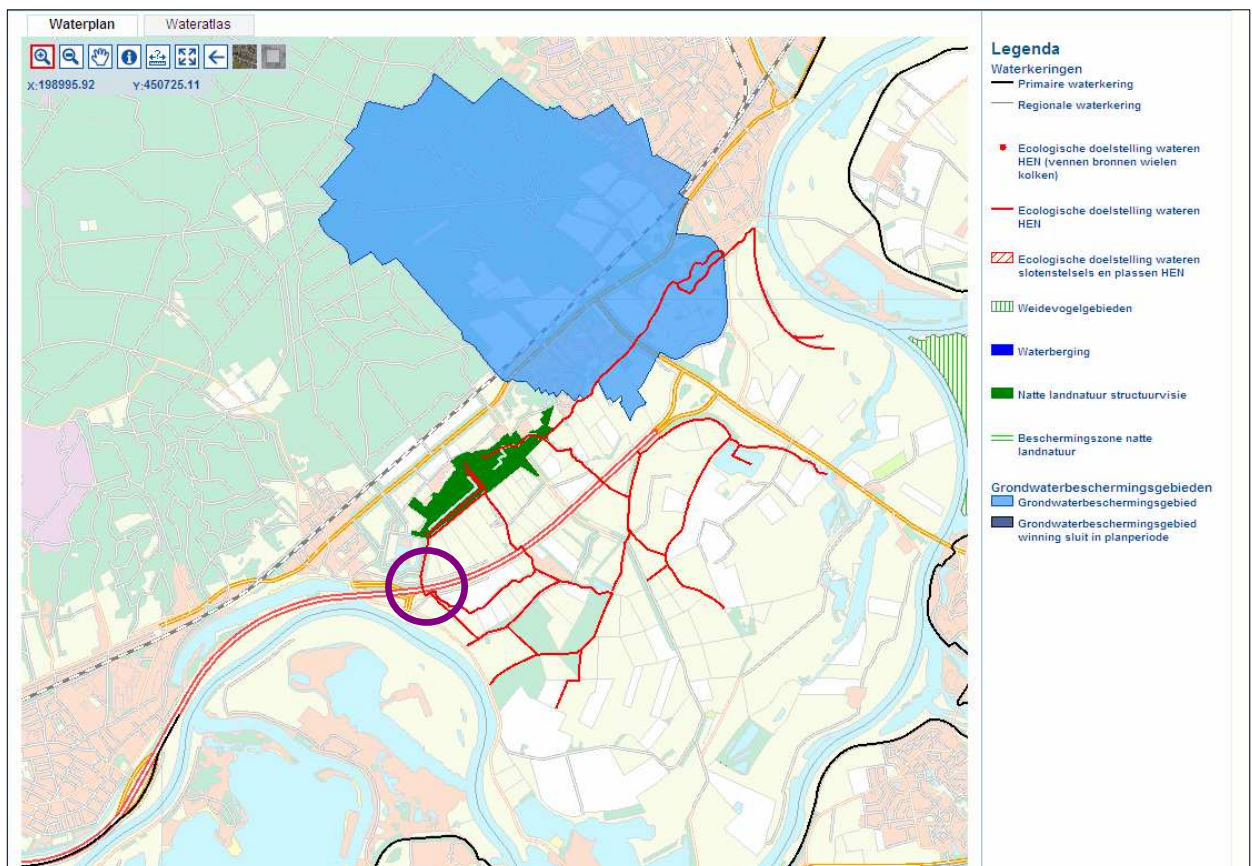
Ecologische hoofdstructuur

Binnen of nabij de Ecologische Hoofdstructuur geldt, dat ruimtelijke plannen niet mogelijk zijn, indien de ingreep een significant negatief effect heeft op wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, tenzij er geen reële alternatieven zijn en sprake is van redenen van groot openbaar belang. Faunapassage Middachten draagt bij tot verbetering en realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur, meer in het bijzonder aan de verbinding tussen de Veluwe en de uiterwaarden van de IJssel.

4.3

Water

In deze waterparagraaf worden de effecten van de aanleg van de faunapassage per waterthema afgewogen overeenkomstig de Handreiking Standaard Waterparagraaf bestemmingsplannen van het Waterschap Rijn en IJssel.

Tabel Watertoetstabel met waterhuishoudkundige thema's

Thema	Toetsvraag	Relevant
Hoofdthema's		
Veiligheid	1. Ligt in of nabij het plangebied een primaire of regionale waterkering?	Ja
	2. Ligt in of nabij het plangebied een kade?	Nee
Riolering en afvalwaterketen	1. Is er toename van het afvalwater (DWA)?	Nee
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van Waterschap Rijn en IJssel?	Ja
	3. Ligt in of nabij het plangebied een rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap?	Nee
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is sprake van toename van verhard oppervlak?	Nee
	2. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Nee
	3. Bevinden zich in of nabij het plangebied natte en laaggelegen gebieden, beekdalen en overstromingsvlaktes?	Ja
Grondwateroverlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	Nee
	2. Bevindt het plangebied zich in de invloedzone van de Rijn of IJssel?	Ja
	3. Is in het plangebied sprake van kwel?	Ja
	4. Beoogt het plan dempen van slootjes of andere wateren?	Nee
Oppervlaktewaterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied water op oppervlaktewater geloosd?	Nee
	2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	Ja
	3. Ligt het plangebied geheel of gedeeltelijk in een strategisch actiegebied?	Nee
Grondwaterkwaliteit	1. Ligt in het plangebied een beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde of verbeterde gescheiden stelsel?	Nee
	2. Bevinden zich of komen er functies in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een hydrologisch beïnvloedingsgebied voor natte land natuur?	Nee
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte ecologische verbindingzone?	Nee
	2. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte landnatuur?	Nee
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn van het waterschap?	Ja
	2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Nee
Aandachtsthema's		
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee

Veiligheid

Het bestemmingsplangebied ligt volledig in het rivierbed van rivier de IJssel, derhalve zijn de Beleidslijn grote rivieren en de Beleidsregels grote rivieren van toepassing. Ingevolge artikel 1a van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is voor het bouwen van de faunapassage een Wbr-vergunning nodig.

In gebieden die onder de Beleidslijn grote rivieren vallen zijn in beginsel geen activiteiten toegestaan. Onder voorwaarden zijn echter kleine en tijdelijke activiteiten, riviergebonden en niet-riviergebonden activiteiten toegestaan. Een riviergebonden activiteit is de realisatie van natuur in het kader van ontwikkeling van de EHS. Hiertoe behoren ook de inrichtingsmaatregelen die aan natuurontwikkeling zijn verbonden.

Voor het toelaten van riviergebonden activiteiten geldt een 'ja, mits' afweging; dat wil zeggen dat riviergebonden activiteiten zijn toegestaan mits wordt voldaan aan een aantal rivierkundige voorwaarden.

Voor realisatie van de faunapassage geldt dat Wbr-vergunningverlening mogelijk is, indien wordt voldaan aan de algemene voorwaarden van artikel 7 van de Beleidsregels grote rivieren. Aan de voorwaarden is voldaan indien:

- er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat het veilig functioneren van het waterstaatswerk gewaarborgd blijft;
- er geen sprake is van een feitelijke belemmering voor vergroting van de bergingscapaciteit;
- er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit, dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is.

Daarnaast geldt aanvullend dat toestemming mogelijk is indien de resterende waterstandseffecten of de afname van het bergend vermogen duurzaam worden gecompenseerd, waarbij de financiering en de tijdige realisering van de maatregelen gezekerd zijn.

Voor de aanleg van de faunapassage is aan bovenstaande voorwaarden te voldoen. Aan het vergunningsvereiste op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken kan derhalve worden voldaan.

Riolering en afvalwaterketen

Bij de aanleg van de faunapassage wordt in overleg met het Waterschap nader bezien hoe de bereikbaarheid van de persleiding kan worden gegarandeerd.

De persleiding is in de plankaart opgenomen als dubbelbestemming. In de regels zijn regels opgenomen om de leiding zelf en de bereikbaarheid ervan te waarborgen.

(Grond)wateroverlast

Het plangebied bevindt zich in de invloedssfeer van de IJssel. Voor de faunapassage is de hoogteligging van de snelweg mede bepalend geweest voor de precieze locatiekeuze. De A348 ligt op de gekozen locatie ruim 4 meter boven het maaiveld. Hierdoor wordt het waterbergend vermogen niet verkleind en geeft de passage anderzijds een mogelijke vluchtroute voor dieren tijdens hoog water.

Zie ook onder Veiligheid.

Als de IJssel hoog staat is er ook sprake van kwel. De aanleg van de faunapassage heeft hierop echter geen invloed.

Oppervlaktewaterkwaliteit

In en nabij het plangebied bevinden zich HEN-watergangen. De aanleg van de faunapassage heeft geen negatieve invloed op de waterkwaliteit.

Natte natuur

Het plangebied bevindt zich in de Ecologische Verbindingszone (EVZ) tussen Havikerwaard en Veluwezoom. De beoogde ontwikkelingen zijn geen belemmering voor de EVZ maar versterken juist de ontwikkeling en bescherming van de gewenste natuurwaarden.

Ten noorden van het plangebied ligt een bosgebied dat is aangewezen als natte landnatuur. De aanleg van de faunapassage heeft geen negatieve invloed op de waterkwantiteit en -kwaliteit in relatie tot dit natte natuurgebied.

Inrichting en beheer

In het plangebied bevindt zich een watergang, die in beheer is bij het Waterschap. De aanleg van de faunapassage heeft geen gevolgen voor de ligging van deze watergang. Het inrichtingsplan beken/GGOR en de inrichting van de faunapassage en bijbehorende geleiding nat en droog worden nog op elkaar afgestemd en dat kan mogelijk leiden tot aanleg van een aanvullende watergang. Op basis van de bestemming Water-waterstaatkundige functie kan hierin worden voorzien. Tevens zijn binnen de bestemming Agrarisch met waarden watergangen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding toegestaan. De huidige watergangen zijn met de bestemming Water vastgelegd in het bestemmingsplan.

Overigens zal de realisering van de faunapassage in overleg met het Waterschap worden uitgevoerd.

4.4

Verkeer, geluid en externe veiligheid

4.4.1

Verkeer

Er zal geen toename van het verkeer plaatsvinden. De onderdoorgang is niet toegankelijk voor verkeer. Tijdens de realisatie van het project zal wel sprake zijn van werkverkeer. Dit is echter van tijdelijke aard.

Wat betreft het aspect verkeerveiligheid met betrekking tot de wildtrek kan verwezen worden naar het uitvoerige rapport wat is opgesteld voor het project Havikerpoort.⁴ Een mogelijkheid die het rapport noemt is de aanleg van een gelijkvloerse kruising over het spoor en de Middachter Allee door middel van het verlagen van wildrasters.

Vanwege de geplande aanleg van de gelijkvloerse kruising over de Middachter Allee is de maximaal toegestane snelheid reeds afgewaardeerd naar 60 km/u. Voor de veiligheid van het treinverkeer geldt dat wildtrek voornamelijk plaatsvindt in de nachtelijke uren. Het treinverkeer is op het nachtelijke tijdstip zo gering dat het geen barrière vormt voor wildtrek. Gesteld kan worden dat de veiligheid van het spoorverkeer door aanleg van faunapassage Middachten niet in gevaar komt.

4.4.2

Geluid

Het plan behelst geen geluidgevoelige of geluid veroorzakende bestemmingen op basis van de Wet geluidhinder. Er is derhalve geen geluidsonderzoek noodzakelijk.

4.4.3

Externe veiligheid

In het kader van externe veiligheid kan worden gesteld, dat er geen hinderlijke of gevoelige ontwikkelingen met het project zijn gemoeid.

4.5

Bodem

Als gevolg van art. 3.1.6 Bro dient, in verband met de uitvoerbaarheid, onderzoek te worden verricht naar eventuele verontreinigingen van gronden waaraan een nieuwe bestemming/functie wordt gegeven. Het doel van een dergelijk onderzoek is het beoordelen van de mate waarin verontreiniging aanwezig is, zodat kan worden beoordeeld of en zo ja, welke kosten zijn ge-

---

⁴ Inrichtingsplan Havikerpoort voor edelherten, Spek Fauna-Advies, G.J. Spek, G.W.T.A. Groot Bruinderink, A.T. Kuiters, september 2003.

moeid met het verwijderen of verminderen van die verontreiniging, zodat wordt voldaan aan de eisen van de milieuwetgeving.

Er is geen sprake van een evidente functieverandering, bodemonderzoek is dus niet nodig.

4.6

Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm). De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

Ook projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit, hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

Het onderhavige project kan worden aangemerkt als een project dat in niet betekende mate van invloed is op de luchtkwaliteit, aangezien het aantal verkeersbewegingen door de aanleg van de faunapassage niet toeneemt. Tijdens de werkzaamheden zal er wel sprake zijn van werkverkeer. Gezien de ligging van de faunapassage ter plaatse van de autosnelweg A348, zal dit werkverkeer geen invloed hebben op de luchtkwaliteit. Het plan heeft dan ook geen invloed op de luchtkwaliteit in het gebied.

4.7

Leidingen en kabels

Er zijn geen kabels en leidingen aanwezig in het plangebied, derhalve zijn er geen gevolgen voor het bestemmingsplan.

4.8

Conclusie

Onderzoek naar de uitvoeringsaspecten leidt niet tot aandachtspunten, met uitzondering van het onderzoek natuurwaarden en de benodigde ontheffing op grond van de Monumentenwet 1988. Voor het onderdeel natuurwaarden moeten de mitigerende maatregelen, zoals benoemd in paragraaf 4.2.2 in acht worden genomen. Daarnaast dient - nadat de definitieve plannen klaar zijn - een verstorings- en verslechteringstoets te worden uitgevoerd. Voor wat betreft de ontheffing op grond van de Monumentenwet 1988 is gemeente Rheden het bevoegd gezag.

Juridische aspecten

5

Door middel van het onderhavige bestemmingsplan wordt de faunapassage planologisch ingepast.

Het bestemmingsplan is opgesteld onder het regime van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Daarnaast is de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen (SVBP2008) gehanteerd.

Daarmee is het plan zo ingericht dat voldaan wordt aan de verplichting om na 1 januari 2010 bestemmingsplannen digitaal raadpleegbaar te maken.

Bij het opstellen van de regels is -voor zover mogelijk- aangesloten bij de bestemmingen en voorschriften van het bestemmingsplan Buitengebied 1995 en het ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Rheden. Aan de gronden zijn de volgende bestemmingen toegekend:

- Agrarisch met waarden;
- Verkeer;
- Water;
- Leiding - Riool;
- Waarde - Faunapassage;
- Waterstaat - Waterstaatkundige functie.

Agrarisch met waarden:

Deze bestemming staat agrarisch gebruik toe. Daarnaast zijn als doeleinden de instandhouding en ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden opgenomen. Tevens is de bescherming van Landgoed Middachten geregeld middels het doeleind 'instandhouding en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden'. In de bestemming zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijn toegestaan waarvan de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 2 m.

Verkeer:

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor verkeersdoeleinden, bescherming van aangrenzende bermen en de daarbij behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Water:

In de bestemming 'Water' zijn watergangen, beken en waterpartijen als doeleinden opgenomen.

Leiding - Riool (dubbelbestemming)

Ten noorden van de A348 ligt een ondergrondse rioolpersleiding, deze is door middel van de dubbelbestemming Leiding - Riool planologisch beschermd. Enkel afrasteringen en terreinafscheiding zonder fundering zijn toegelaten. Voorts geldt een aanlegvergunningplicht voor bepaalde werken en werkzaamheden. De aanlegvergunningplicht geldt echter niet voor de aanleg van een faunapassage en voorzieningen zoals bedoeld in de bestemming 'Waarde - Faunapassage'.

Waarde - Faunapassage (dubbelbestemming):

Op grond van de systematiek van de SVBP2008 is gekozen een dubbelbestemming op te nemen voor de faunapassage. De dubbelbestemming bestrijkt de bestemmingen 'Agrarisch met waarden', 'Verkeer' en 'Water'.

In de bouwregels zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan. Daarbij geldt een maximale bouwhoogte van 2 m.

Waterstaat - Waterstaatkundige functie (dubbelbestemming):

Het plangebied valt volledig binnen de reikwijdte van de Beleidslijn grote rivieren. Ter bescherming van het waterstaatkundige belang is derhalve een dubbelbestemming opgenomen. Zo is voldaan aan het wettelijke vereiste van het twee sporen beleid. Naast een afwegingskader op grond van de Beleidslijn grote rivieren (via de Wbr-vergunning) biedt het bestemmingsplan de afwegingsmogelijk met betrekking tot het ruimtelijke spoor.

Binnen de dubbelbestemming zijn uitsluitend bouwwerken geen gebouwen zijnde ten behoeve van de waterstaatkundige functie toegelaten, alsmede bouwwerken, geen gebouwen zijnde zoals toegelaten in de bestemming 'Waarde - Faunapassage'.

In de hoofdstukken 3 en 4 van de regels zijn respectievelijk de standaard anti-dubbeltelbepaling en de overgangsrechtelijke bepalingen uit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen.

E c o n o m i s c h e u i t v o e r b a a r h e i d

De aanleg van de faunapassage zal naar schatting drie tot zes miljoen euro kosten. Dit zal volledig worden betaald door de provincie Gelderland.

De gronden in het plangebied behoren tot landgoed Middachten. Laatstgenoemde is, onder voorbehoud van de uitwerking, bereid mee te werken aan de faunavoorzieningen.

Onderhoud van de faunapassage zal geschieden door één van de deelnemende partijen.

Voor vergoeding van eventuele vraatschade en het overbrengen van veeziekten is voor belanghebbende agrariërs het Faunafonds van toepassing.

Tevens is een pilot opgezet waarin een 'vooraf' schaderegeling is opgenomen.

Daarnaast heeft provincie Gelderland met gemeente Rheden een planschade-overeenkomst gesloten.

Voortraject, inspraak en overleg

Voortraject:

De realisatie van project Faunapoort Middachten maakt onderdeel uit van het project Havikerpoort. De stuurgroep Havikerpoort - waarin vertegenwoordigd zijn de gemeente Rheden, de landgoederen Twickel en Middachten, Natuurmonumenten, Ministeries van LNV en RWS, en waterschap Rijn en IJssel - bracht in 2004 de 'Toekomstvisie Havikerpoort' uit; hierin is de faunapassage voorzien. Sindsdien is gestart met de uitvoering van het project, waarvoor de provincie Gelderland de projectleider levert.

De uitvoering wordt begeleid door een projectgroep die elke zes weken bijeenkomt, en op hoofdlijnen wordt aangestuurd door de stuurgroep die drie à vier keer per jaar bijeenkomt.

Er zijn vanaf de start van het project diverse bijeenkomsten geweest: twee op het gemeentehuis, respectievelijk in 2005 en 2006. Tevens is in september 2007 een open dag georganiseerd voor alle inwoners en agrariërs. De informatieavond van april 2008 in Avegoor was expliciet gericht op faunapassage Middachten.

Informatieavond stand van zaken:

Op 10 april 2008 is een informatieavond georganiseerd voor de agrarische grondgebruikers in het plangebied van project Faunapoort Middachten. Tijdens deze avond is vooral ingegaan op het te verwachten gedrag van edelherten indien de agrarische gronden toegankelijk worden. Verder is kort toegelicht hoe de bestemmingsplanprocedure zal verlopen.

Naast de genoemde informatieavond is ondermeer de volgende bijeenkomst georganiseerd:

Werkatelier locatiekeuze:

Op 19 mei 2006 is in een inhoudelijke brainstormsessie met vakdeskundigen en kenners van het gebied, gediscussieerd over welke locatie het beste zou zijn voor realisering van de faunapassage. Daarbij zijn de mogelijke locaties ter plaatse bezocht. Aanwezigen tijdens dit overleg waren onder andere: Gert Jan Spek (Vereniging Wildbeheer Veluwe), Bram Vreugdenhil (Provincie Gelderland, projectleider Ecoducten Veluwe), Chris Kraayvanger (landbouwer Havikerwaard), adviesbureau Wybenga, Witteveen en Bos, Nienke Moll (gemeente Rheden), vertegenwoordigers van het Ministerie van RWS, Henry Kleijer, Age Fennema en Hans Gierveld.

Bij de uiteindelijke keuze bleek - op aandringen van grondgebruikers ter plaatse - vooral het aspect hoogwater sturend te zijn: met de nu aangewezen locatie wordt voorkomen dat (groot) wild in problemen kan komen bij snel stijgend water van de IJssel.

De voortgang van het project Havikerpoort -waar de faunapassage onderdeel van is- wordt met agrariërs besproken via de landbouwwerkgroep Havikerpoort. Hierin zitten 5 van de 14 agrariërs uit het gebied. Alle overige agrariërs ontvangen een afschrift van de notulen van deze bijeenkomsten. Een van de leden van de landbouwwerkgroep heeft deelgenomen aan het hierboven genoemde Werkatelier locatiekeuze faunapassage Middachten. Het verslag van deze bijeenkomst is opgenomen in het Schetsboek Ecoducten en is basis voor de aanbesteding en aanleg van de faunapassage.

Naast de groepsgerichte bijeenkomsten zijn alle agrariërs meerder malen aan de keukentafel bezocht om kansen en knelpunten in de agrarische bedrijfsvoering en natuurontwikkeling te verkennen.

Inspraak en overleg

Het bestemmingsplan is niet als voorontwerp in procedure geweest. In het kader van artikel 3.1.1 Bro zijn de betrokken (overheids)instanties geconsulteerd.

B i j l a g e

Literatuurlijst/onderzoeksrapporten:

- Schetsboek Ecoducten Veluwe, Uitgave Begeleidingscommissie Ecoducten Veluwe, juni 2006.
- Veluwe 2010, een kwaliteitsimpuls!, provincie Gelderland Arnhem, 2000.
- Veluwe 2010, Voortgangsreportage 2006, provincie Gelderland, maart 2007.
- Natuuronderzoek Veluwe en Salland, voortoets naar de aanwezigheid beschermde soorten en habitats op acht ecoductlocaties, Bureau Natuurbalans-Limes Divergens, Brouwer T. & D. Heijkers, 2006.
- Streekplan Gelderland 2005, Kansen voor de regio's.
- 9 ecopassages op de Veluwe, Utrechtse Heuvelrug en Sallandse Heuvelrug, notitie ruimtelijke kwaliteit, juni 2008.
- Structuurvisie Rheden 2006: een droom om in te wonen.
- Inrichtingsplan Havikerpoort voor edelherten, Spek Fauna-Advies, G.J. Spek, G.W.T.A. Groot Bruinderink, A.T. Kuiters, september 2003.